

i vor Betænkning udtalt vor Beklagelse over, at Statsministeren ved en Forhaandserklæring har vanskeliggjort Forhandlingen. Der er ialt Fald eet af de Forslag, vi har stillet, om hvilket jeg skulde tro, at der uden denne Forhaandserklæring ved en Forhandling under Statsministerens Ledelse kunde være naaet et Resultat, det er Forslaget om de landstingsvalgte. Vi havde principalt stillet et Forslag, som Venstre her i Folketinget i forrige Samling havde givet sin principielle Tilslutning, og hvorom der altsaa var Enighed i et stort Flertal her i Tinget. Imidlertid havde Venstre i det andet Ting, som paa visse Omraader ikke er kongruent med Venstre her i Tinget, indtaget et andet Standpunkt og ikke villet være med til denne Bestemmelse. Den udgik derfor af Fællesudvalgets Flertalsbeslutning i forrige Samling. For at finde Vej frem stillede vi saa subsidiært et andet Forslag til Ordning af Spørgsmaalet om de landstingsvalgte, et Forslag, som skulde forene to Ønsker hos de Partier, der ikke vilde gaa med til vort principale Forslag. Man har ønsket Kontinuiteten bevaret gennem Bestemmelsen om, at de landstingsvalgte vælges af det gamle Ting. Vi har subsidiært ment at kunne indrømme denne Kontinuitet, hvad den kunde have Krav paa, eller hvad der kunde gives den uden Betænkelighed, nemlig at udpege de Personer, som skulde indtræde i det nye Landsting. Paa den Maade vil det gamle Landsting, inden det forsvinder, have Lejlighed til at bevare indenfor Partierne den personlige Kontinuitet i Arbejdet, som jeg ved, Konservatismen lægger megen Vægt paa. Det andet Ønske, som var fremsat, var ogsaa fremkommet fra konservativ Side og gik ud paa, at man eventuelt kunde benytte de landstingsvalgtes Institution til at sikre i Landstinget en ligelig Repræsentation for alle Vælgernes Anskuelse. Kravet om, at Folketinget skal indeholde en ligelig Repræsentation for alle Anskuelse, er grundlovsfæstet i Grundloven af 1915, de Konservative havde gjort det til et af deres Hovedprincipper, og vi har anerkendt, at Tidens Udvikling kræver en saadan forholdsmæssig ligelig Repræsentation for Anskuelse. Vi har da ment det rigtigt, at det samme Princip ogsaa grundlovsfæstedes for det andet Tings Forhold til sine Vælgere, at det andet Ting ogsaa burde blive et Udtryk for en ligelig Repræsentation af Anskuelse, blandt Landstingsvælgerne, og derfor foreslog vi subsidiært, at de af det gamle Landsting udpegede Personer skulde indtræde i Landstinget for

hvert Parti i et saadant Antal, at de Vælgere, hvis Anskuelse var kommet til Udtryk ved de nye Valg, fik deres Anskuelse forholdsmæssig ligeligt repræsenteret. Overfor dette subsidiære Forslag, som blev villig modtaget af Statsministeren, som mødte Villighed fra Udvalgets Formand og fra andre Medlemmer af Venstre, som ikke mødte Afvisning fra de Konservative, men som nogle Gange optoges til Drøftelse, tror jeg, at en Løsning kunde være naaet, hvis Statsministerens Forhaandserklæring ikke havde været en afgørende Hindring derfor. Under en Ledelse baade i Udvalget og i Regeringen, som havde ønsket at naa til Enighed om dette Resultat, tror jeg, at Enighed kunde være naaet, men Forhaandserklæringen har lagt Afgørelsen i Hænderne ikke paa et enkelt Parti, men paa et enkelt Partis Flertal. Jeg betragter dette som meget beklageligt, og Vanskeligheden ved, som det senere viste sig Umuligheden af at opnaa Enighed om dette Spørgsmaal, medførte, at det heller ikke lykkedes at opnaa Enighed om andre Spørgsmaal, som var rejste indenfor Flertallet af den Mand, der er Udvalgets ærede Formand (Jensen-Sønderup); en Enighed, opnaaet om det ene Spørgsmaal, kunde rimeligvis have trukket Enighed om nogle af de af det ærede Medlem rejste Spørgsmaal med sig. Jeg maa derfor meget beklage den Forhaandserklæring, som paa dette Punkt har gjort Regeringen afhængig ikke blot af de Konservative, men af den mest udprægede konservative Fløj af de Konservative.

Det havde været særdeles ønskeligt, om der kunde være opnaaet fuld Enighed om en Indstilling her til Tinget om den Grundlov, som nu er nødvendig. Man kunde faa det Indtryk af den Forhandling, som er ført, og som har resulteret i Afvisning af alle de af os stillede Ændringsforslag med Undtagelse af et enkelt formelt, der er optaget, at den hvilede paa Ønsket om, at de to Partier, som støtter Regeringen, og danner dens parlamentariske Basis — det konservative Folkepartis nuværende Formand har udtrykkelig udtalt, at Regeringen er henvist til de Konservative, og hvis Samarbejdet med dem brister, forsvinder den parlamentariske Basis, en Udtalelse, om hvis Rigtighed jeg i øvrigt ikke paa nærværende Tidspunkt skal udtale mig. — Alene maa gennemføre Grundloven, gennemføre den ikke alene her i Tinget, men ogsaa alene ude blandt Vælgere, alene ved den Folkeafstemning, som senere skal finde Sted, en Folkeafstemning, der for at skulle kunne lykkes,